

Nemecké predsedníctvo v Rade EÚ

Prečo je nemecké predsedníctvo dôležité pre nemeckých poľnohospodárov, prečo nemôžeme od tohto predsedníctva očakávať príliš veľa a k čomu naozaj môže dôjsť.

Nemecká ministerka poľnohospodárstva od 1. júla preberá na 6 mesiacov predsedníctvo v Rade ministrov poľnohospodárstva. Jedným z jej cieľov je do októbra dosiahnuť dohodu, kam má smerovať reforma Spoločnej poľnohospodárskej politiky.

V súčasnosti sú otvorené viaceré otázky, napr. aké výdavky pre poľnohospodárov bude predstavovať dodržiavanie sprísnených opatrení súvisiacich so životným prostredím v rámci stratégie Z farmy na stôl, ako budú vyzeráť kontroly a aké formy pomoci v podobe viazaných platieb môžu byť v tejto súvislosti nárokovateľné. Všetky tieto body majú priamy dopad na to, ako bude v budúcnosti fungovať vnútorný trh EÚ s poľnohospodárskymi produktami.

Ako dobre ešte funguje EÚ?

Ako dobre môže ešte EÚ pracovať, je úplne mimo dosahu poľnohospodárstva. Koronakríza jednoznačne poukázala na to, ako rýchlo sa môžu v prípade výskytu akejkoľvek pochybnosti uzavrieť hranice, a to nielen v súvislosti so sezónnymi zamestnancami. Aj v súvislosti so Spoločnou poľnohospodárskou politikou sa už roky stretávame s tým, že kritické oblasti sú obchádzané a riešenia sú prenechávané na jednotlivé členské štáty. Najlepším príkladom sú viazané platby, ktoré chcela Európska komisia zrušiť už pri reforme v r. 2003. Ale aj po sedemnástich rokoch stále existujú.

Niektoré štáty vrátane Nemecka ich síce poslušne zrušili, iné členské krajiny ich však naďalej veselo podporujú. Ak vyberieme jeden sektor, tak v oblasti cukrovej repy došlo ku kríze, v dôsledku čoho napr. spoločnosť Südzucker musela zatvoriť 5 svojich závodov.

Čo sa týka programu aktuálneho nemeckého predsedníctva, v malej kapitole venovanej poľnohospodárstvu sa žiadna zmienka o vnútornom trhu nenachádza.

V prvom rade: Držať na uzde rozpočet EÚ

Polnohospodári môžu byť radi, že tento malý odstavec vôbec existuje. Je v ňom totiž jasne napísané, aká dôležitá je regionálna potravinová bezpečnosť. Pre mnohých poľnohospodárov to bolo samozrejmé už počas koronakrízy, ale na samozrejmosť včerajška sa zajtra veľmi rýchlo zabudne.

Osobitne dôležité je myslieť na základné ciele ako napr. potravinová bezpečnosť vtedy, keď sú už známe parametre Viacročného finančného rámca EÚ. Výdavky na kapitolu Spoločnej poľnohospodárskej politiky sú totiž pravidelne centrom sporov v rámci rozpočtu EÚ. Tieto výdavky budú hlavnou úlohou predovšetkým pre nemeckú kancelárku Angelu Merkelovú ako jedna z najdôležitejších úloh v rámci predsedníctva.

Očakávania ostatných členských krajín EÚ sú veľké v tom, že Nemecku sa podarí vyplniť medzery, ktoré boli spôsobené brexitom. Viac peňazí sa však môže dať iba vtedy, ak sa EÚ ešte viac neoslabí v dôsledku národných záujmov.

Potom: Politické reformy

Ak sa dosiahnu kompromisy v oblasti finančných zdrojov, môže sa začať rokovať o politických detailoch Spoločnej poľnohospodárskej politiky. Či však jej reforma naozaj nastane od r. 2023, je dnes ešte vo hviezdach. Realistickejší je preto scenár, že reforma sa posunie a skutočný štart veľkej reformy bude až od r. 2027.

Na čo sa musí počas nemeckého predsedníctva tlačiť, je dosiahnutie záväzného označovania živočíšnych produktov, týka sa to nielen označenia chovu, ale aj pôvodu produktu. Uvedená téma síce pravdepodobne do konca roka nebude uzatvorená, ale keby sa dosiahli iba nejaké nezáväzné výstupy, bolo by to asi príliš málo. Táto problematika sa však pravdepodobne uzavrie až v priebehu roka 2021.

Čomu sa musí nemecké predsedníctvo intenzívne venovať, sú však aj ďalšie témy a nielen v oblasti poľnohospodárstva. Predsedníctvo je dobrou príležitosťou na prezentovanie sa pred verejnosťou. Pracovať sa však musí aj v zákulisí, a to nielen počas predsedníctva, ale aj potom, keď táto pozícia prejde na ďalšiu členskú krajinu.